

Proposing Marital Satisfaction Structural Model Based on Marital Expectations, Optimism, and Relationship Self-Efficacy in Married Women's from a Cultural Perspective

Zahedeh Rahmanian^{1*}, Ahmad Reza Syfi Belyani²

1. Ph.D. in Sports Psychology, Assistant Professor, Department of Psychology and Counselling, Faculty of Humanities, Farhangian University, Fatemeh Al-Zahra Campus, Tehran, Iran.

2. M.A. in Clinical Psychology, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Yasuj Branch, Islamic Azad University, Yasuj, Iran.

Citation: Rahmanian, Z., & Syfi Belyani, A.R. (2025). Proposing marital satisfaction structural model based on marital expectations, optimism, and relationship self-efficacy in married women's from a cultural perspective. *Journal of Woman Cultural Psychology*, 16(65), 89-100.

<https://doi.org/10.82542/jwc.2025.1214153>

ARTICLE INFO

Received: 18.06.2025

Accepted: 22.08.2025

Corresponding Author:
Zahedeh Rahmanian

Email:
z.rahmanian@cfu.ac.ir

Keywords:

Marital satisfaction
Marital expectations
Optimism
Relationship self-efficacy
Cultural perspective.

Abstract

The present study aimed to suggest marital satisfaction structural model based on the marital expectations, optimism, and relational self-efficacy among married women from a cultural perspective. The statistical population consisted all the married women aged 20 to 40 years, who had been married for at least one year during March 2024 to August 2024 in Shiraz city. The sample embraced 380 participants whom were selected via convenient sampling procedure. The research method was descriptive-correlational of structural model equations. The data were collected using the Relationship Standards Questionnaire of Vangelisti and Daly (1997), the Life Orientation Test of Scheier and Carver (1994), the Relationship Self-Efficacy Scale of Lopez et al. (2007), and the Kansas Marital Satisfaction Scale. Data analysis was conducted through structural model equations analysis. Findings revealed a significant positive correlation between marital expectations, optimism, and relational self-efficacy with marital satisfaction ($p < 0.01$). Multiple regression analysis confirmed the significant impact of marital expectations ($\beta = 0.338$) and relational self-efficacy ($\beta = 0.129$) on marital satisfaction. However, optimism did not exert an effect. Furthermore, the subscales of marital expectations—such as future orientation ($\beta = 0.092$) and emotional accessibility ($\beta = 0.091$)—showed the greatest contribution to predicting marital satisfaction. The structural model goodness of fit indices supported the adequacy of the final model ($GOF = 0.36$). In conclusion, realistic marital expectations aligned with the socio-cultural context (particularly in Shiraz), along with relational self-efficacy, played a decisive role in improving marital satisfaction among married women by enhancing communication and conflict-resolution skills.

Extended abstract

Introduction: Marital satisfaction is one of the key indicators of family health, influenced by marital expectations, optimism, and relational self-efficacy. Research showed that realistic and fulfilled expectations increase satisfaction and reduce conflict, whereas unrealistic expectations lead to burnout and decreased effectiveness. Optimism plays a protective role by fostering positive interpretations of events, resilience, and enhanced couple interactions, while pessimism heightens emotional tension. Relational self-efficacy, through the ability to express needs, resolve conflicts, and provide emotional support, contributes to relationship stability, although some studies have reported only a weak association with satisfaction. The interplay of these factors within the cultural context of Shiraz—where family values and realistic expectations are emphasized—creates conditions that enhance women’s marital satisfaction. The present study aimed to suggest a structural model of the marital expectations role, optimism, and relational self-efficacy in enhancing marital satisfaction among married women from a cultural perspective.

Method: The statistical population consisted all the married women aged 20 to 40 years, who had been married for at least one year during March 2024 to August 2024 in Shiraz city. The sample embraced 380 participants whom were selected via convenience sampling procedure. The research method was descriptive-correlational of structural model equations. The data were collected using the Relationship Standards Questionnaire of Vangelisti and Daly (1997), the Life Orientation Test of Scheier and Carver (1994), the Relationship Self-Efficacy Scale of Lopez et al. (2007), and the Kansas Marital Satisfaction Scale. Data analysis was conducted through structural model equations analysis. Ethical considerations, including informed consent and confidentiality, were strictly observed.

Result: Findings revealed a significant positive correlation between marital expectations, optimism, and relational self-efficacy with marital satisfaction ($p < 0.01$). Multiple regression analysis confirmed the significant impact of marital expectations ($\beta = 0.338$) and relational self-efficacy ($\beta = 0.129$) on marital satisfaction. However, optimism did not exert any effect. Furthermore, the subscales of marital expectations—such as future orientation ($\beta = 0.092$) and emotional accessibility ($\beta = 0.091$)—showed the greatest contribution to predicting marital satisfaction. The structural model goodness of fit indices supported the adequacy of the final model ($GOF = 0.36$). In conclusion, realistic marital expectations aligned with the socio-cultural context (particularly in Shiraz), along with relational self-efficacy, played a decisive role in improving marital satisfaction among married women by enhancing communication and conflict-resolution skills.

Conclusions: The findings indicated that the studied three variables, in interaction with one another, explained a portion of the variance in marital satisfaction, thereby supporting the study’s overall hypothesis. Realistic marital expectations—particularly in areas such as emotional support and partnership—are positively correlated with satisfaction, as they foster emotional alignment and serve as motivational goals. Although optimism does not directly impact marital satisfaction, it plays a mediating role by enhancing relational self-efficacy and reducing cognitive distortions. Relational self-efficacy, in return, directly contributes to greater marital satisfaction by improving communication skills and conflict

management. These results align with Social Capital Theory and Decisional Affect Theory (DAT), underscoring the importance of counseling interventions aimed at setting realistic expectations and teaching self-efficacy skills. Specifically, the findings highlight that clear and realistic marital expectations play a key role in fostering emotional harmony, intimacy, and overall satisfaction. When such expectations are met, they strengthen emotional bonds; when unmet, they can become sources of tension and conflict. On the other hand, while optimism does not have a direct effect on marital satisfaction, it influences relationship quality indirectly by increasing relational self-efficacy. Optimistic individuals, due to their positive outlook and greater resilience, tend to cope better with crises. Relational self-efficacy, as a crucial psychological mechanism, enhances problem-solving, emotional regulation, mutual understanding, and constructive interaction. Women who believe in their ability to manage relationship dynamics tend to experience greater security, calm, and satisfaction. This study empirically supported an integrated model showing that marital expectations, optimism, and relational self-efficacy together impact marital satisfaction. Self-efficacy plays a key role, acting both as a direct predictor and as a mediator of optimism's effect. Practically, counseling and educational programs should focus on clarifying marital expectations and building relational skills like assertiveness and emotional regulation to enhance marital outcomes.

Author Contributions: Dr Zahedeh Rahmanian: Brainstorming about the topic, collecting data, content analysis, editing the article and corresponding author; Ahmad Reza Syfi Belyani: Overall framework design and cooperating in content analysis. All authors discussed and validated the final manuscript.

Acknowledgments: The authors would like to express their sincere gratitude to all those who contributed to the completion of this manuscript.

Conflict of Interest: The authors declared there are no conflicts of interest in this article.

Funding: This article did not receive any financial support.

ارائه مدل ساختاری رضایت زناشویی بر اساس انتظارات زناشویی، خوش‌بینی و خودکارآمدی رابطه در زنان متأهل از منظر فرهنگی

زاهده رحمانیان^{۱*}، احمدرضا سیفی‌بلیانی^۲

۱. استادیار، گروه روان‌شناسی و مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس فاطمه الزهرا، تهران، ایران.
۲. کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر، ارائه مدل ساختاری رضایت زناشویی بر اساس انتظارات زناشویی، خوش‌بینی و خودکارآمدی رابطه در زنان متأهل از منظر فرهنگی بود. جامعه آماری تمامی زنان متأهل با حداقل یک سال سابقه ازدواج در بازه اسفند ۱۴۰۲ تا مرداد ۱۴۰۳ شهر شیراز بود. نمونه پژوهش ۳۸۰ نفر بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. روش پژوهش توصیفی-همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود. ابزارهای گردآوری داده‌ها شامل پرسش‌نامه استاندارد های رابطه ونجستی و دلی (۱۹۹۷)، پرسش‌نامه جهت‌گیری زندگی شیپیر و کارور (۱۹۹۴)، پرسش‌نامه خودکارآمدی رابطه لوپز و همکاران (۲۰۰۷) و پرسش‌نامه رضایت زناشویی کانزاس بود. تحلیل داده‌ها با استفاده از معادلات ساختاری انجام شد. یافته‌ها نشان داد بین انتظارات زناشویی، خوش‌بینی و خودکارآمدی رابطه با رضایت زناشویی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد ($p < 0/01$). تحلیل رگرسیون چندمتغیره تأثیر معنادار انتظارات زناشویی ($\beta = 0/338$) و خودکارآمدی رابطه ($\beta = 0/129$) را بر رضایت زناشویی تأیید کرد، اما خوش‌بینی به‌صورت اثرگذار نبود. هم‌چنین، زیرمقیاس‌های انتظارات زناشویی مانند آینده‌نگری ($\beta = 0/092$) و دسترسی عاطفی ($\beta = 0/091$) بیشترین سهم را در پیش‌بینی رضایت زناشویی داشتند. شاخص‌های برازش مدل ساختاری نشان‌دهنده مناسب بودن مدل نهایی بود ($GOF = 0/36$). در نتیجه انتظارات زناشویی واقع‌گرایانه و هماهنگ با بافت فرهنگی-اجتماعی (به‌ویژه در شیراز) و خودکارآمدی رابطه‌ای، از طریق تقویت مهارت‌های ارتباطی و حل تعارض، نقش تعیین‌کننده‌ای در افزایش رضایت زناشویی زنان متأهل دارد.

کلیدواژگان: رضایت زناشویی، انتظارات زناشویی، خوش‌بینی، خودکارآمدی رابطه، منظر فرهنگی.

مقدمه

یکی از شاخص‌های کلیدی سلامت خانواده رضایت زناشویی (marital satisfaction) است که به احساس رضایت و خشنودی فرد از رابطه زناشویی اشاره دارد، و تحت تأثیر عوامل فردی، ارتباطی و شناختی قرار دارد (Razazan, 2024; Baher Talari et al., 2025). این رضایت به کیفیت رابطه، هماهنگی عاطفی و رفع نیازهای متقابل بستگی دارد که نتیجه تعاملات سازنده، رفتارهای حفظ رابطه و تحقق انتظارات زناشویی (marital expectations) است (Kaka-ian et al., 2023). همچنین Nejatian, et al. (2021) نشان دادند که رضایت زناشویی عامل اصلی کاهش فرسودگی زناشویی است. به علاوه، از جمله متغیرهای مؤثر بر رضایت زناشویی، انتظارات زناشویی است که شامل باورها و توقعات فرد درباره نقش‌ها و تعهدات همسر در زمینه‌های عاطفی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی است و می‌تواند واقع‌بینانه یا غیرواقع‌بینانه باشد (Baher Talari et al., 2024). این انتظارات تنها زمانی منجر به رضایت می‌شوند که تحقق یابند، در غیر این صورت باعث تعارض و کاهش خودکارآمدی می‌شوند (Kakalian et al., 2023). پژوهش‌ها بر لزوم بررسی دقیق‌تر عوامل زمینه‌ای و مکانیسم‌های تعدیل‌کننده در این رابطه تأکید دارند (Rockson, 2022). از عوامل مرتبط با سلامت روانی، تحقق انتظارات زناشویی، و رضایت زناشویی، خوش‌بینی (optimism) است که به معنای باور به پیامدهای مثبت آینده و تفسیر مثبت رویدادها می‌باشد (Nejatian et al., 2021; AbbasPour et al., 2019). این ویژگی به عنوان منبع روان‌شناختی، به بهبود روابط، تاب‌آوری در برابر استرس و کیفیت زندگی کمک می‌کند و در فرهنگ‌های مختلف به عنوان عاملی محافظتی در برابر پیامدهای منفی شناخته شده است (Sham-ir-Balderman et al., 2024).

خوش‌بینی موجب کاهش تحریف‌های شناختی و افزایش تاب‌آوری شده و به بهبود اعتماد و رفتارهای مشارکتی زوجین کمک می‌کند (Baher Talari et al., 2024; Akeredolu et al., 2024). زنان خوش‌بین حتی در شرایط دشوار اقتصادی نیز رضایت خود را حفظ می‌کنند (Falakeddin et al., 2022)، در مقابل بدبینی باعث تشدید تنش‌های عاطفی و اختلال در تعاملات می‌شود (Golestani Bakht et al., 2022).

متغیر مرتبط با خوش‌بینی، خودکارآمدی رابطه‌ای (relationship self-efficacy) است (Thomas et al., 2023). که به توانایی فرد در برقراری ارتباط مؤثر، حمایت هیجانی و مدیریت خشم اشاره دارد. و نقشی کلیدی در ثبات و موفقیت روابط زناشویی ایفا می‌کند (Sabouripour et al., 2021; Uyar, 2023). این خودکارآمدی شامل اعتماد به نفس در بیان نیازها، حل تعارض بدون تخریب رابطه و درک هیجان‌ات همسر است (Rajabi et al., 2021). خودکارآمدی رابطه‌ای به عنوان عامل محافظتی در برابر تحریف‌های شناختی و ارتقای راهبردهای تنظیم هیجان سازگارانه شناخته شده است (Baher Talari et al., 2024). با این حال، برخی پژوهش‌ها ارتباط ضعیف یا عدم ارتباط بین خودکارآمدی و رضایت زناشویی را گزارش کرده‌اند که نیازمند تحقیقات بیشتر است (Anyamene, et al., 2021). Odebumni & Obi (2024) در پژوهشی نشان دادند ویژگی‌های شخصیتی و خودکارآمدی ۹۸.۷٪ واریانس رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند. (Kakalian et al., 2023) در پژوهشی نشان دادند تعارضات و انتظارات زناشویی ۳۷٪ از واریانس رضایت زناشویی زنان متأهل مراجعه‌کننده به سرهای محلات تهران را پیش‌بینی می‌نمایند. در مطالعه‌ای (Rajabi et al., 2021) نشان دادند خودکارآمدی در روابط رمانتیک به صورت غیرمستقیم و از طریق رفتارهای حفظ رابطه (مانند همکاری و حل تعارض) بر رضایت زناشویی زنان متأهل اهواز تأثیر می‌گذارد. (AbbasPour et al., 2019) در پژوهش دیگری نشان دادند تحقق انتظارات نقش کلیدی‌تری نسبت به انتظارات اولیه در پیش‌بینی رضایت دارد. خوش‌بینی هم به صورت مستقیم و غیرمستقیم اثر گذار بود. (Razazan 2025) در پژوهشی نشان داد همبستگی مثبتی بین رضایت زناشویی با تاب‌آوری، خودکارآمدی و امید مشاهده شد. این متغیرها ۴۰٪ در صد واریانس رضایت زناشویی را تبیین کردند. (Shamir-Balderman, et al., 2024) در جوانان ۲۰-۳۰ ساله نشان دادند خوش‌بینی میانجی رابطه خودکارآمدی و سازش شغلی با شادی بود. در مطالعه (Uyar 2023) خودکارآمدی در روابط عاشقانه به طور کامل میانجی رابطه بین خوددلسوزی و رضایت از رابطه بود. (Ghafaryan Shirazi, et al., 2022) در پژوهشی نشان دادند خوش‌بینی و عزت نفس پیش‌بینی‌کننده‌های قوی رضایت زناشویی بودند. در مطالعه (Rockson 2022) همبستگی ضعیف مثبتی بین انتظارات

رضایت زناشویی وجود داشت. در پژوهشی نتایج نشان داد ارتباط بسیار ضعیف یا عدم ارتباط بین خودکارآمدی و رضایت زناشویی در نمونه ۱۳۴۴ نفری معلمان مشاهده شد (Anyamene et al., 2021).

مطالعات نشان داد که فرهنگ اجتماعی شیراز، با محوریت ارزش‌های خانوادگی، به شکل‌گیری انتظارات زناشویی واقع‌بینانه کمک می‌کند و این امر رضایت زناشویی را افزایش می‌دهد (AbbasPour et al., 2019). این انتظارات شامل مؤلفه‌هایی مانند آینده‌نگری و دسترسی عاطفی هستند که با فرهنگ محلی همخوانی دارند (Ka- kalian et al., 2023). خودکارآمدی رابطه‌ای، بر پایه مهارت‌های ارتباطی و حل تعارض، زنان شیرازی را در مدیریت سازنده انتظارات یاری می‌دهد (Rajabi et al., 2021). تعامل این عوامل در بستر فرهنگی شیراز، عامل کلیدی ارتقای رضایت زناشویی زنان است (Rockson, 2022).

با توجه به مطالب ارائه شده، هدف پژوهش حاضر، هدف پژوهش حاضر، ارائه مدل ساختاری رضایت زناشویی براساس انتظارات زناشویی، خوش‌بینی و خودکارآمدی رابطه در زنان متأهل شهر شیراز از منظر فرهنگی بود.

طرح پژوهش، جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

روش پژوهش توصیفی-همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری تمامی زنان متأهل با حداقل یک سال سابقه ازدواج در بازه اسفند ۱۴۰۲ تا مرداد ۱۴۰۳ شهر شیراز بود. نمونه پژوهش ۳۸۰ نفر بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند.

روش اجرا

پس از اخذ مجوزهای لازم، پرسش‌نامه‌ها برای آزمودنی‌ها توزیع شد و از آنان خواسته شد که با دقت به سوالات پاسخ دهند. سپس بعد از نمره‌گذاری پرسش‌نامه‌ها و بررسی داده‌ها، تحلیل‌ها با استفاده از معادلات ساختاری انجام گرفت. هم‌چنین اصول اخلاقی پژوهش از جمله رضایت آگاهانه از آزمودنی‌ها رعایت شد. این فرآیند با رعایت اصول علمی و فرهنگی، اطمینان از کفایت نمونه و پایبندی به استانداردهای اخلاقی انجام شد. در نهایت داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSSV26 و AmosV25 انجام شد.

ابزار سنجش

پرسش‌نامه استانداردهای رابطه (The Relationship Scales Questionnaire-RSQ): این پرسشنامه توسط Griffin & Bartholomew (1994) ساخته شده است و شامل ۳۰ سوال است که هر سوال دو بار با مقیاس ۱ تا ۹ توسط شرکت‌کنندگان ارزیابی می‌شود: اهمیت آن در زندگی زناشویی و میزان تحقق آن در ازدواج. این ابزار انتظارات و برآورده شدن آن‌ها را جداگانه و به صورت نمره کلی اندازه‌گیری می‌کند. این پرسش‌نامه نیاز به سواد سطح کلاس پنجم دارد و حدود ۱۵ دقیقه زمان می‌برد.

تحلیل عاملی Griffin & Bartholomew (1994) هفت خرده‌مقیاس برای این سازه شناسایی کرده‌اند که در دو سطح «اهمیت انتظارات» و «تحقق انتظارات» قرار می‌گیرند: ۱- هویت رابطه (relationship identity) ۲- یکپارچگی (integration) ۳- دسترسی عاطفی (affective accessibility) ۴- اعتماد (trust) ۵- آینده‌نگری (future orientation) ۶- ایفای نقش (role fulfillment)، و ۷- انعطاف‌پذیری (flexibility). در مطالعه‌ای از همان نویسندگان، پایایی مقیاس با آلفای کرونباخ ۰/۹۱ برای انتظارات و ۰/۹۵ برای تحقق آن‌ها گزارش شده است. در پژوهش حاضر، روایی سازه پرسش‌نامه با تحلیل عاملی تأییدی و پایایی آن با آلفای کرونباخ (۰/۸۹) مورد تأیید قرار گرفت.

مقیاس رضایت زناشویی کانزاس (Kansas Marital Satisfaction Scale-KMSS): مقیاس رضایت زناشویی کانزاس توسط Schumm et al. (1986) ساخته شده است و ابزاری سه‌سؤالی است که با طیف لیکرت شش درجه‌ای، میزان رضایت از ازدواج، همسر و رابطه زناشویی را اندازه‌گیری می‌کند و تکمیل آن کمتر از یک دقیقه زمان می‌برد.

این مقیاس نیازمند سواد پایه دهم است و نمره بالاتر نشان دهنده رضایت زناشویی بیشتر است. این ابزار از نظر روایی و پایایی تأیید شده است (Schumm et.al., 1986). نسخه فارسی آن نیز توسط Arab Alidousti et.al. (2015) اعتبارسنجی شده که ضریب آلفای کرونباخ $0/98$ و یک عامل اصلی گزارش شده است. هم‌چنین، نمرات افراد متقاضی طلاق به‌طور معناداری کمتر از جامعه عمومی بود و همبستگی این مقیاس با پرسش‌نامه ۴۷ سؤالی اینریچ برابر با $0/32$ گزارش گردید (Arab Alidousti et.al., 2015). در پژوهش حاضر نیز پایایی آن با ضریب آلفای $0/92$ تأیید شده است.

مقیاس تجدیدنظر شده جهت زندگی (Life Orientation Scale-Revised-LoT-R): مقیاس تجدیدنظر شده جهت زندگی توسط Scheier et.al. (1994) ساخته شده است و با ۱۰ گویه در طیف لیکرت (۱ تا ۵) خوش‌بینی را می‌سنجد که نیازمند سواد در سطح کلاس چهارم است و حدود ۲ دقیقه زمان می‌برد. Scheier et.al. (1994) با بررسی روان‌سنجی آن در نمونه‌ای ۲۰۵۵ نفری از دانشجویان، روایی و پایایی مناسبی (آلفای کرونباخ $0/74$) برای آن گزارش کردند. در این پژوهش، روایی پرسش‌نامه با تحلیل عامل تأییدی در نرم‌افزار لیزرل تأیید شد و پایایی آن با آلفای کرونباخ $0/87$ به دست آمد.

مقیاس خودکارآمدی رابطه (Relationship Self-Efficacy Scale-RSQ): مقیاس خودکارآمدی رابطه توسط Lopez et.al. (2007) ساخته شد و شامل ۳۵ سوال با طیف لیکرت ۹ درجه‌ای است و باور فرد نسبت به توانایی‌هایش در مدیریت رابطه زناشویی را می‌سنجد. تکمیل آن حدود چهار دقیقه زمان می‌برد و سطح سواد پایه لازم دارد. پرسش‌ها به موضوعاتی مانند «برخورد صادقانه با اختلاف‌نظرها» می‌پردازند. نمره کلی از جمع نمرات سوالات به دست می‌آید و مقیاس شامل سه زیرمقیاس است: حمایت متقابل (mutuality)، کنترل عاطفی (emotional control) و تمایز (differentiation). مطالعه Vangelisti & Daly (1997) پایایی مقیاس را با استفاده از آلفای کرونباخ برابر با $0/96$ گزارش کرد که نشان دهنده همسانی درونی بسیار بالا است. در پژوهش حاضر نیز تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از نرم‌افزار لیزرل ساختار سه‌بعدی پرسش‌نامه را تأیید کرد و آلفای کرونباخ نیز مقدار $0/88$ را نشان داد.

یافته‌ها

مطابق داده‌های گردآوری شده و تحلیل‌های توصیفی، متغیرهای پژوهش در جدول ۱ نشان داده شده‌اند.

Table 1.

Descriptive Statistics of Research Variables (Central Tendency and Dispersion Measures)

Variable	Marital Satisfaction	Optimism	Mutual Support	Emotional Regulation	Differentiation	Relationship Self-Efficacy	Relationship Identity	Integration	Emotional Availability	Trust	Future Orientation	Role Fulfillment	Flexibility	Marital Expectations
M	3.09	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	3.01	3.02	3.07	2.00	2.00
SD	1.00	.0001	.0001	.0001	.0001	.0001	.0001	.0001	.0001	.0001	.0001	.0001	.0001	.0001

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد میانگین نمرات رضایت زناشویی ($3/09$)، اعتماد ($3/01$)، آینده‌نگری ($3/02$) و

ایفای نقش (۳/۰۷) بالاتر از سایر متغیرها بوده است. آماره‌های کجی و کشیدگی همه متغیرها بین ۲- و ۲ قرار دارد که بیانگر عدم انحراف بیش از حد نمرات متغیرها از توزیع نرمال است. برای آزمون فرضیه‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره استفاده شد. پیش‌فرض‌های آزمون‌های پارامتریک شامل همسانی واریانس و نرمال بودن توزیع داده‌ها بررسی و تأیید شدند ($p > 0.05$). نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد بین سطح انتظارات زناشویی، خوش‌بینی و خودکارآمدی با رضایت زناشویی زنان متأهل همبستگی معنادار وجود دارد ($p < 0.001$) که هم‌راستا با فرضیه کلی پژوهش است. نتایج رگرسیون چندمتغیره در جدول ۲ ارائه شده است.

Table 2

The Relationship Predicting Marital Satisfaction, Marital Expectations, Relationship Self-Efficacy, and Optimism

Dependent Variable	Independent Variable	R	R ²	ΔF	Sig. ΔF	F	Sig.	B	SE	Beta (β)	T	Sig.
Marital Satisfaction	Marital Expectations							.001	.001	.001	.001	.001
	Optimism							-0.052	0.083	-0.025	.001	.001
	Emotional Control							-0.080	0.074	-0.053	-1.07	.001
	Differentiation							.001	.001	0.077	1.00	.001
	Flexibility							0.100	.001	0.068	.001	.001
	Accessibility	.001	.001	37	.001	.001	.001	.001	.001	0.091	.001	.001
	Future Orientation							.001	.001	0.092	.001	.001
	Support							0.098	.001	0.056	.001	.001
	Trust							-0.052	.001	-0.036	.001	.001
	Integrity							.001	.001	.001	-1.00	0.083
	Identity							.001	.001	.001	3.00	0.001

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد خوش‌بینی، زیرمقیاس‌های خودکارآمدی شامل کنترل عاطفی ($\beta = -0.053$)، تمایز ($\beta = 0.077$) و حمایت ($\beta = 0.056$) و همچنین انتظارات زناشویی شامل انعطاف‌پذیری ($\beta = 0.068$)، دسترسی ($\beta = 0.091$)، آینده‌نگری ($\beta = 0.092$)، اعتماد ($\beta = 0.036$) و یکپارچگی ($\beta = 0.001$) با رضایت زناشویی رابطه معنادار داشتند ($p < 0.001$). در جدول ۳ نتایج روابط بین متغیرها با استفاده از معادلات ساختاری آمده است:

Table 3.

Direct Effects in Path Analysis of the Structural Model

Path Direction Between Variables	HTMT	t-value	Significance Level (P Values)
Marital Expectations → Marital Satisfaction	0.338	7.179	0.000

Relationship Self-Efficacy → Marital Satisfaction	0.129	1.983	0.024
Optimism → Marital Satisfaction	0.082	1.360	0.087

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد شاخص اعتبار مدل HTMT در تمام مسیرها کمتر از ۱ بوده است که بیانگر اعتبار مدل است. نتایج آزمون t نشان داد تمامی مسیرها به جز مسیر خوش بینی به رضایت زناشویی ($p > 0.05$) معنادار هستند؛ بنابراین خوش بینی با $\beta = -0.025$ از مدل حذف شد. هم‌چنین، رضایت زناشویی از طریق انتظارات زناشویی و خودکارآمدی قابل پیش بینی است؛ بدین ترتیب، فرضیه‌های اول و سوم تأیید و فرضیه دوم رد می‌شود (شکل ۱).

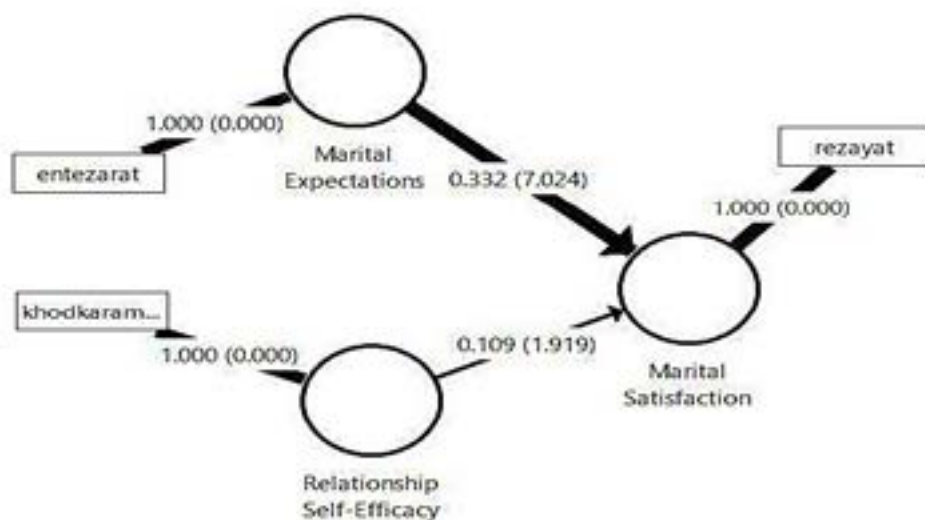

Figure 1. Structural model of the relationship between marital satisfaction, relationship self-efficacy, and marital expectations

در راستای برآورد تحلیل مسیر، نسبت کای اسکور به درجه آزادی (df/χ^2) با ۹۹٪ اطمینان معنادار بود. شاخص SRMR برابر ۰/۰۰۰۱ و شاخص NFI بیش از ۰/۷ بود که همگی در سطوح مطلوب قرار داشتند. شاخص نیکویی برازش (GOF) برای رضایت زناشویی ۰/۳۶ محاسبه شد که نشان‌دهنده برازش قوی مدل است. بنابراین، شاخص‌های برازش در محدوده قابل قبول بوده و نتایج قابل اعتماد هستند (شکل ۱).

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف آرایه مدل معادلات ساختاری تاثیر انتظارات زناشویی، خوش بینی و خودکارآمدی رابطه‌ای در رضایت زناشویی زنان متأهل شهر شیراز، از منظر فرهنگی انجام شد. یافته‌ها نشان داد که این سه عامل به‌طور معناداری با رضایت زناشویی مرتبط هستند و بخشی از واریانس آن را تبیین می‌کنند که هم‌راستا با یافته‌های پژوهش‌های Razazan (2025) و Kakalian et al. (2023) است. روابط سازنده نقش مهمی در سلامت روان دارند و انتظارات زناشویی که با هنجارها و ارزش‌های فرهنگی همسو باشند، می‌توانند تعارضات را کاهش و هماهنگی عاطفی را افزایش دهند (AbbasPour et al. 2019). خوش بینی نیز با تفسیر مثبت رویدادها و بهره‌گیری بهینه از منابع حمایتی، تاب‌آوری زنان را تقویت می‌کند. علاوه بر این، خودکارآمدی رابطه‌ای از طریق ارتقای مهارت‌های ارتباطی و مدیریت تعارض، رضایت زناشویی را افزایش داده و به زنان کمک می‌کند تا تعادل میان ارزش‌های جمع‌گرایانه و مرزهای فردی را حفظ کنند (Lopez et al., 2007). یافته‌ها نشان داد که این سه عامل در تعامل با فرهنگ خاص شیراز، الگویی مؤثر برای ارتقای رضایت زناشویی ارائه می‌کنند. به‌ویژه، انتظارات بالای زناشویی در زمینه حمایت

عاطفی و مشارکت فعال، حتی پیش از تحقق کامل، می‌تواند محرکی برای افزایش رضایت باشد؛ مشروط بر آنکه با واقعیت رابطه و ساختارهای فرهنگی محلی، مانند نقش‌های خانوادگی و جمع‌گرایی، هماهنگ باشند (Kakalian et al., 2023). این هماهنگی از طریق افزایش خوش‌بینی و خودکارآمدی در مدیریت چالش‌های ارتباطی تسهیل می‌شود. اگرچه خوش‌بینی با رضایت زناشویی همبستگی دارد، اثر مستقیم آن معنادار نبود و فرضیه آن رد شد. این نتیجه با مطالعات (Nejatian et al. (2021)، Shamir-Balderman et al. (2024)، هم‌چنین، رابطه معنادار و مثبت بین خودکارآمدی رابطه‌ای و رضایت زناشویی تأیید شد که با پژوهش‌های (Rajabi et al. (2021) و (Uyar (2023) همسو است، هرچند با یافته‌های (Anyamene et al. (2021) که رابطه ضعیفی گزارش کرده‌اند متفاوت است. این نتایج از نظریه (Lopez et al. (2007) حمایت می‌کند که مهارت‌های ارتباطی، شامل حل تعارض و بیان نیازها، را در خودکارآمدی رابطه‌ای مؤثر می‌داند. در فرهنگ شیراز، خودکارآمدی به زنان کمک می‌کند تا ضمن حفظ هویت جمع‌گرایانه، نقش‌های خانوادگی را مدیریت کرده و رضایت زناشویی خود را افزایش دهند. در کل این پژوهش نشان داد که آموزش مهارت‌های تحقق انتظارات زناشویی برای زنان متأهل مؤثرتر از کاهش انتظارات زناشویی است و خودکارآمدی رابطه‌ای هم‌جنبه روان‌شناختی دارد و هم قابل یادگیری است. بنا بر این برای درک بهتر روابط زناشویی، انجام پژوهش‌های گسترده‌تر با مشارکت همسران و بررسی تفاوت‌های جنسیتی، ویژگی‌های شخصیتی و فرهنگ‌ها توصیه می‌شود.

سه‌م نویسندگان: دکتر زاهده رحمانیان: ایده‌پردازی در خصوص موضوع، گردآوری اطلاعات و داده‌ها، تحلیل محتوا، ارسال و اصلاح مقاله و نویسنده مسئول؛ احمدرضا سیفی‌بلیانی: طراحی چارچوب کلی و تحلیل محتوا. همه نویسندگان نسخه نهایی مقاله را مورد بررسی قرار داده و تأیید نموده‌اند.

سپاسگزاری: نویسندگان مراتب تشکر خود را از همه کسانی که در انجام این مقاله نقش داشته‌اند اعلام می‌دارند.

تعارض منافع: در این پژوهش هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان گزارش نشده است.

منابع مالی: این مقاله از حمایت مالی برخوردار نبوده است.

References

- AbbasPour, Z., Karimi Vardanjani, M., & Khoshesteh Mehr, R. (2019). The mediating role of marital expectation fulfillment in the effect of marital satisfaction on high marital expectations, optimism, and communication self-efficacy among university staff. *Positive Psychology Research Letters*, 5(4), 1-14. [Persian] DOI: [10.22108/ppls.2020.116042.1684](https://doi.org/10.22108/ppls.2020.116042.1684)
- Akeredolu, I., Okere, A., Olayiwola-Adedjoja, T., Osiesi, M., Blignaut, S., & Walters, D. N. (2024). An assessment of the role of gender, self-efficacy, and resilience on marital adjustments among employees of the Federal University Oye-Ekiti, Nigeria. *Gender & Behaviour*, 22(2), 22672–22684. URL: https://hdl.handle.net/10520/ejc-genbeh_v22_n2_a8
- Anyamene, A., Nwokolo, C., & Etele, A. (2021). Relationship between self-efficacy and marital satisfaction of married teachers in public secondary schools in Anambra State, Nigeria. *European Journal of Social Sciences Studies*, 6(3), 145-156. DOI: [10.46827/ejsss.v6i3.1055](https://doi.org/10.46827/ejsss.v6i3.1055)
- Arab Alidousti, A., Nakhai, N., & Khanjani, N. (2015). Reliability and validity of the Kansas Marital Satisfaction and the short form ENRICH questionnaires in Persian. *Health and Development*, 4(2), 158-167. [Persian] URL: <https://sid.ir/paper/233606/fa>

- Baher Talari, M., Mikaeili, N., Aghajani, S., & Habibi, N. (2024). Predicting marital frustration based on cognitive distortion, interpersonal forgiveness, and emotion regulation strategies in married individuals. *Social Psychology Research, 14*(53), 1–16. [In Persian]. DOI: [10.22034/spr.2024.392643.1829](https://doi.org/10.22034/spr.2024.392643.1829)
- Falakeddin, Z., & Hajizadeh Maimandi, M. (2022). The role of women in family happiness: A qualitative study in Yazd city. *Applied Sociology, 33*(4), 95–122. [Persian]. DOI: [10.22108/jas.2022.130447.2170](https://doi.org/10.22108/jas.2022.130447.2170)
- Ghafaryan Shirazi, N., Andrés, S., Ghafaryan Shirazi, Y., & Kharamin, S. (2022). Investigating the predictors of marital satisfaction: The case of Iranian women. *The Family Journal, 0*(0), 1-24. DOI: [10.1177/10664807221104135](https://doi.org/10.1177/10664807221104135)
- Golestani Bakht, T., Babaei, A., Karimi, M., & Ahmadi, A. (2022). The relationship between self-compassion and optimism in students: The mediating role of social adjustment. *Social Psychology Research, 12*(45), 65–84. [In Persian]. DOI: [10.22034/spr.2022.314005.1699](https://doi.org/10.22034/spr.2022.314005.1699)
- Griffin, D. W., & Bartholomew, K. (1994). Models of the self and other: Fundamental dimensions underlying measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology, 67*(3), 430–445. DOI: [10.1037/0022-3514.67.3.430](https://doi.org/10.1037/0022-3514.67.3.430)
- Kakalian, S., Moshayekh, M., Davaei, M., & Khosravi Babadi, A. A. (2023). The role of marital conflicts and marital expectations in predicting marital satisfaction. *Journal of Rehabilitation Research in Nursing, 10*(2), 89–97. [Persian]. URL: <http://ijrn.ir/article-1-821-fa.html>
- Lopez, F. G., Morúa, W., & Rice, K. G. (2007). Factor structure, stability, and predictive validity of college students' relationship self-efficacy beliefs. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development, 40*(2), 80–96. DOI: [10.1080/07481756.2007.11909807](https://doi.org/10.1080/07481756.2007.11909807)
- Nejatian, M., Alami, A., Momeniyan, V., et al. (2021). Investigating the status of marital burnout and related factors in married women referred to health centers. *BMC Women's Health, 21*, 25. DOI: [10.1186/s12905-021-01172-0](https://doi.org/10.1186/s12905-021-01172-0)
- Odebunmi, O., & Obi, S. N. (2024). Personality traits, coping self-efficacy, and marital satisfaction among academic staff of colleges of education in Oyo State, Nigeria. *Journal of Education Research and Library Practice, 6*(8), 45-60. URL: <https://africanscholarpub.com/ajerlp/article/view/429>
- Rajabi, G., Rashidi, F., & Taghipour, M. (2021). Structural model of self-efficacy in romantic relationships and marital satisfaction: The mediating role of relationship maintenance behaviors. *Developmental Psychology (Iranian Psychologists), 17*(68), 417–426. [In Persian] URL: <https://sid.ir/paper/1073622/fa>
- Razazan, S. (2025). The role of psychological flexibility, resilience, self-efficacy, and hope in predicting marital satisfaction of married women. *International Journal of Body, Mind & Culture, 12*(1), 78. DOI: [10.61838/ijbmc.v12i1.741](https://doi.org/10.61838/ijbmc.v12i1.741)
- Rockson, D. K. (2022). Relationship between marital expectations and marital satisfaction among married individuals in the Seventh-Day Adventist Church in Jomoro Municipality, *Master's thesis, University of Ghana, Ghana*. URL: <http://hdl.handle.net/123456789/10233>

- Sabouripour, F., Roslan, S., Ghiami, Z., & Memon, M. A. (2021). Mediating role of self-efficacy in the relationship between optimism, psychological well-being, and resilience among Iranian students. *Frontiers in Psychology, 12, 675645. [Persian]DOI: [10.3389/fpsyg.2021.675645](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.675645)
- Scheier, M. F., Carver, C. S., & Bridges, M. W. (1994). Distinguishing optimism from neuroticism (and trait anxiety, self-mastery, and self-esteem): A reevaluation of the Life Orientation Test. *Journal of Personality and Social Psychology, 67*(6), 1063–1078. DOI: [10.1037/0022-3514.67.6.1063](https://doi.org/10.1037/0022-3514.67.6.1063)
- Schumm, W. R., Paff-Bergen, L. A., Hatch, R. C., Obiorah, F. C., Copeland, J. M., Meens, L. D., & Bugaighis, M. A. (1986). Concurrent and discriminant validity of the Kansas Marital Satisfaction Scale. *Journal of Marriage and the Family, 48*(2), 381–387. DOI: [10.2307/352405](https://doi.org/10.2307/352405)
- Shamir-Balderman, O., Shmuel, H., & Litaim, M. (2024). The relationship among optimism, self-efficacy, occupational compromise, and happiness among young people in the post-COVID-19 period. *Journal of Management & Organization, 30*(6), 2453–2473. DOI: [10.1017/jmo.2024.47](https://doi.org/10.1017/jmo.2024.47)
- Thomas, M., Banbury, S., Lusher, J., & Chandler, C. (2023). Age-hypogamy, emotional intelligence, sexual self-efficacy, and subjective happiness associations. *Sexual and Relationship Therapy, 39*(4), 1360–1371. DOI: [10.1080/14681994.2023.2280561](https://doi.org/10.1080/14681994.2023.2280561)
- Uyar, P. (2023). The mediating role of self-efficacy in romantic relationships in the relationship between self-compassion and romantic relationship satisfaction. *Master's thesis, Middle East Technical University*. ProQuest Dissertations & Theses. URL: <https://hdl.handle.net/11511/104497>
- Vangelisti, A. L., & Daly, J. A. (1997). Gender differences in standards for romantic relationships. *Personal Relationships, 4*(3), 203–219. DOI: [10.1111/j.1475-6811.1997.tb00140.x](https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.1997.tb00140.x)